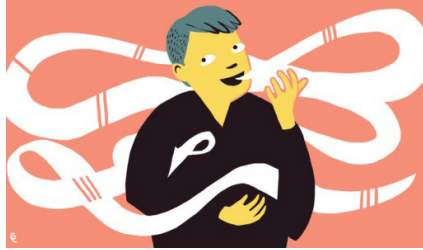

MIKČIOJIMAS

PATARIMAI TĖVAMS, AUGINANTIEMS MIKČIOJANTĮ VAIKĄ

Mikčiojimas - tai kalbos tempo ir ritmo sutrikimas, kai žmogus žino, ką nori pasakyti, bet sklandžiai to padaryti negali. Dažnai mikčiojimą lydi ir nevalingi judesiai – veido mimikos, tikai, rankų mostai, pečių įtampa, įterptiniai žodžiai, tokie kaip „o“, „na“, „žinai“.

Dažniausiai vaikai mikčioti pradeda 2-4 metų, intensyviu nervų sistemos ir kalbos vystymosi laikotarpiu.

Priežastys

- staigios psichinės traumos (išgąstis, baimė, pernelyg džiaugsmingos emocijos);
- ilgalaikiai stresai ir konfliktinės situacijos (netinkamas auklėjimas ir bėrimai namuose, tėvų skyrybos, nesėkmės darželyje, blogi santykiai su bendraamžiais, vaiko vertimas užsiimti kažkuo prieš jo norą);
- netinkamas vaiko kalbinis auklėjimas (dažnai tėvai nežinodami vaiko kalbos fiziologinių ypatumų, reikalauja žymiai daugiau, nei jis gali arba priešingai vaiko kalba visai nesirūpinama);
- centrinės nervų sistemos ligos ir traumos, astenizacija (silpnumas).

Požymiai

- garso tęsimas 0,5 sekundės ar ilgiau (pvz.: aš noriu mmmmmamos);
- garso ar žodžio pakartojimas tris kartus ar dažniau (pvz.: A-a-a-aš valgau);
- kartais vaikas užsikerta tardamas pirmuosius sakinio žodžius-ištesia ar kartoja "a", "o", "e", "am" ir panašiai. Gali būti kartojamos žodžių dalys, o dažniausiai pirmas skiemuo.
- veido grimasos ar raumenų virpėjimas (pvz.: virpanti lūpa, pakelti antakiai, išplėstos šnervės, tankus mirkčiojimas);
- balso ir tono pakėlimas (vaikui stengiantis ištarti žodį tęsiamą garso aukštis gali kilti, stengiamasi tarsi išstumti įstrigusį žodį);
- baimė, nerimas kalbant. Gali bijoti konkrečių žodžių arba išviso bijoti kalbėti, vengimas kalbėti.

Tėvų pagalba mikčiojančiam vaikui

- Kantriai klausykite ką jūsų vaikas sako, o ne kaip jis tai sako. Reaguokite į jo išsakytas mintis, o ne į mikčiojimą;
- nereikėtų vaikui duoti konkrečių patarimų kaip nemikčioti ("Kalbėk lėtai." arba "Daryk pauzes prieš pradėdamas kalbėti."), nes nesėkmės atveju vaikas gali pagalvoti, kad jis mikčioja todėl, kad kažką daro neteisingai, kad dėl to, kad mikčioja kaltas jis pats;
- venkite užbaigti arba išsakyti vaiko mintis ar idėjas. Leiskite kalbėti jam pačiam;
- išklausę vaiko minčių, atsakykite lėtai ir neskubėdami, vartodami žodžius, kurie nuskambėjo ir jo kalboje. Pavyzdžiui, jeigu jis sako " Aš m-m-matau k-k-kiškį", jūs atsakote lengvai, atsipalaidavę "O tu matai kiškį! Jis gražus."; prieš atsakydami vaikui, padarykite pauzę. Tai nuramina, sulėtina kalbos tempą, tai padeda vaikui kalbėti;

- vaikai mėgdžioja suaugusius, taigi patys pasistenkite kalbėti ramiai, vartokite paprastus žodžius, tarkite juos neskubėdami;
- stenkitės nekalbėti už vaiką ir neskubinkite baigti minčių;
- pietų, vakarienės metu išjunkite televizorių. Tai laikas šeimos pokalbiams, o ne programų klausymui;
- tuo metu kai vaikas kalba, palaikykite natūralų kontaktą akimis;
- jeigu vaikas pradeda kalbėti tuo metu, kai Jūs dirbate darbą reikalaujantį susikaupimo (vairuojate automobilį, pjaustote daržoves ir kt.), pasakykite jam, kad negalite į jį žiūrėti, tačiau atidžiai klausote;
- neliepkite sulėtinti kalbos tempo, sustoti, pakartoti žodžių;
- neverskite jo garsiai skaityti, deklamuoti eilėraščių svetimiems žmonėms jei vaikas to nenori;
- nereikėtų leisti žiūrėti pernelyg jaudinančių televizijos laidų;
- namuose sukurkite ramesnę aplinką;
- suraskite būdų parodyti vaikui, kad jį mylite, vertinate ir kad Jums malonu būti si juo;
- glaudžiai bendraukite su grupės auklėtoja (jei vaikas lanko darželį), informuokite apie sutrikimą, papasakokite kaip Jūs su vaiku elgiatės namuose ir kokio bendravimo ir priežiūros pageidautumėte darželyje. Tuomet auklėtoja galės taip organizuoti darbą grupėje, kad vaikui keliami reikalavimai šeimoje ir darželyje kuo mažiau skirtųsi;
- dienos režimo laikymasis, reguliarus poilsis teigiamai veikia vaiko nervų sistemą;

Šaltiniai:

1. <http://psichika.eu/blog/psichologinis-mikciojimas-%E2%80%93-kas-tai/>
2. Pagal A. Luneckienės E. Norvaišienės parengtą lankstinuką „ Pagalba mikčiojančiam vaikui“.
3. http://www.logopedai.lt/str_mikciojimas.html
4. Žutautienė N. Padėkime mikčiojančiam vaikui. Vilnius.